

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het OCMW van
Steenokkerzeel
Orchideeënlaan 17
1820 Steenokkerzeel

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 1

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Steenokkerzeel/RMID/2022

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum op 05/07/2022.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	<i>Geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 1: Controle van de medische bewijsstukken, Wet van 02/04/1965
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	<i>Geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 2: Controle toelagen, Wet van 02/04/1965
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2021	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	<i>Geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 4: Controle van de toelagen, Wet van 26/05/2002
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	<i>Geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 5: Controle van het Stookoliefonds
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	<i>Geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 6: Controle van het Uniek Jaarverslag
7	De behandeling van de knipperlichten	<i>Geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 8: Controle van de knipperlichten, OB van 14/03/2014

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag.

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De informatie betreffende de voorbereidingen van de inspecties werd via mail aan uw OCMW gestuurd op 19/01/2022.

Bij aanvang van de inspecties waren alle gevraagde stukken beschikbaar. Deze stukken waren van een goede kwaliteit zodat de controle vlot verliep.

De inspecteur heeft de controles in uitstekende werkomstandigheden kunnen uitvoeren. Tevens wenst de inspecteur de goede medewerking van uw personeelsleden te benadrukken. Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De opmerkingen en aanbevelingen hieronder zijn een herinnering aan de juiste toepassing van de voorschriften en/of procedures en/of het onderzoek van de subsidievoorwaarden en/of goede praktijken die voor de gecontroleerde materies moeten geïmplementeerd worden.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

De **sociale verslagen** voldoen nog niet steeds aan de vormvereisten. Het sociaal verslag moet een aantal identificatiegegevens van de aanvrager bevatten, het rijksregisternummer is daar één van, een volledige lijst is terug te vinden in het KB en de omzendbrief betreffende het sociaal onderzoek van 14 maart 2014.

Wanneer de beslissing betrekking heeft op een **geldsom**, moet het toegekende bedrag worden vermeld, alsook de wijze van berekening (artikel 21 § 2 van de wet van 26/05/2002). Een opsomming van alle bedragen is onvoldoende. De betrokkene moet steeds een correct overzicht krijgen van de **berekening** van het bedrag van het aanvullend leefloon.

De verbeterpunten wat het **GPMI** betreft blijven van toepassing voor de meeste dossiers:

- Het GPMI moet inhoudelijk aangepast zijn aan de sociale balans.
- Een GPMI moet wederzijdse engagementen bevatten.
- Daarnaast is het belangrijk om de engagementen in het GPMI zo concreet mogelijk in te vullen en dit zowel voor de engagementen van de cliënt als de begeleiding door het OCMW.
- Er moeten drie evaluaties tijdens de periode van één jaar plaatsvinden.

Het ontbreken van één van deze elementen had reeds terugvorderingen tot gevolg.

Ook voor het **GPMI-student** blijven dezelfde verbeterpunten:

- De verplichte vermeldingen moeten opgenomen worden.
- Een aangepaste bevoegdheidsclausule.
- Er dient een geldigheidsperiode opgenomen te worden: een GPMI-student kan opgesteld worden voor de periode van de studies.

Net zoals tijdens de vorige controle werd vastgesteld dat het OCMW ondanks de goede begeleiding extra aandacht moet blijven besteden aan de **juridische correctheid ten aanzien van de RMI-wetgeving**. Uit de controles blijkt dat het OCMW de RMI wetgeving niet correct toepast bij een aanvraag komende van studenten. Het RMI is een **individueel recht**. Wanneer een student een aanvraag tot RMI stelt, dient het OCMW de zes toekenningsvoorwaarden na te gaan. Het volgen van studies zijn een afwijking op de voorwaarde tot werkbereidheid.

Daarbij dient het OCMW een duidelijk onderscheid te maken tussen de **onderhoudsplicht en onderhoudsgeld**.

Het toepassen van de onderhoudsplicht is geen argument om het leefloon van betrokkene te weigeren indien hij op dat moment aan alle toekenningsvoorwaarden voldoet. Er zijn twee manieren om de onderhoudsplicht toe te passen, nadat het leefloon werd goedgekeurd.

1) Betrokkene zelf doorverwijzen naar de onderhoudsplichtigen (=onderhoudsgeld)

Aangezien deze bepaling een mogelijkheid is die wordt gegeven aan het OCMW en geen verplichting, is zij geen voorwaarde voor de toekenning van het recht op integratie. Het is duidelijk dat, indien de andere toekenningsvoorwaarden zijn vervuld, een OCMW het RMI niet kan weigeren op grond van het feit dat de aanvrager zijn onderhoudsplichtigen niet heeft geïnterpelleerd. In deze situatie moet het OCMW het RMI toekennen en de begunstigde een termijn geven om zijn onderhoudsplichtigen te kunnen interpellieren. In dat geval beslist het OCMW om deze bepaling facultatief te maken “Er KAN worden opgelegd ...” in de toekenningsvoorwaarden. Indien de begunstigde na het verstrijken van de gestelde termijn de gevraagde stappen niet heeft uitgevoerd en de reden daarvoor niet heeft toegelicht, kan het OCMW zijn besluit over de toekenning van het recht op integratie herzien.

De eventuele doorverwijzing naar de onderhoudsplichtigen zal gebeuren op basis van de elementen die verzameld werden tijdens het sociaal onderzoek voorafgaand

aan elke beslissing van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn of het Bijzonder Comité van de Sociale Dienst over het RMI. Het sociaal verslag dient daarvoor de nodige informatie betreffende de onderhoudsplichtigen te bevatten: leven ze nog, werken ze nog, hebben ze nog contact met de RMI-aanvrager en hebben ze nog belangrijke gezinslasten? ... Tot slot zal de maatschappelijk werker, wanneer hij de toekenning voorstelt, in zijn verslag duidelijk zijn standpunt uiteenzetten over het feit of hij eventueel een beroep doet op de onderhoudsplichtigen. Een OCMW mag altijd doorverwijzen naar een onderhoudsplichtige, ongeacht zijn middelen. Een dergelijke doorverwijzing mag de onderhoudsplichtige echter niet in financiële moeilijkheden brengen.

2) De terugvordering bij de onderhoudsplichtige van het leefloon dat werd gestort aan de begunstigde

De toepassing van de onderhoudsplicht houdt in dat het OCMW na de toekenning van het leefloon een deel verhaalt op de onderhoudsplichtige, zo is betrokkene zelf zeker dat hij/zij elke maand krijgt waar hij/zij recht op heeft en recupereert het OCMW een deel van het toegekende leefloon. **Zie hiervoor de correcte procedure onder punt 6.2. van de algemene omzendbrief betreffende het RMI.**

Het OCMW kan dus niet weigeren op basis van het feit dat er geen relatiebreuk met de onderhoudsplichtigen is, dit is rechtstreeks in strijd met de belangen van de aanvrager.

Daarnaast dient er op een correcte manier rekening gehouden te worden met de eventuele inkomsten van inwonende ascendenten/descendenten van de eerste graad. Ten eerste KAN het OCMW rekening houden met deze inkomsten, dit is echter niet verplicht. Indien het OCMW beslist om maximaal rekening te houden met deze inkomsten, dient de correcte berekening opgenomen te worden in de kennisgeving:
inkomsten van de ouders (geen KB) - 2x categorie samenwonende = in aanmerking te nemen inkomsten voor betrokkene.

De RMI wetgeving dient correct toegepast te worden om zo de rechten van de begunstigten te vrijwaren. Het is mogelijk dat bij een volgende controle meer aandacht besteed zal worden aan de weigeringsbeslissingen.

Als laatste kan het RMI pas **stopgezet** worden op het moment dat betrokkene niet meer aan één van de zes toekenningsvoorwaarden voldoet. Dit kan niet proactief gebeuren voor een tijdstip in de toekomst.

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

5.1 Evolutie ten opzichte van eerdere controles

Uit de controle blijkt dat de meeste van de opmerkingen terugkomen. De vormvereisten van de sociale verslagen zouden door de implementatie van een nieuw software systeem bij een volgende controle beter moeten zijn, hier wordt dus reeds aan gewerkt. Het OCMW dient echter de nodige aandacht te besteden aan de correcte toepassing van de wetgeving! Het RMI is een recht indien betrokkene aan de toekenningsvoorwaarden voldoet, de onderhoudsplicht of het niet bestaan van een relatiebreuk met de onderhoudsplichtige kan niet gebruikt worden als argument om betrokkene zonder verder onderzoek het RMI te weigeren.

5.2 Debriefing

De resultaten van de controle werden overlopen in aanwezigheid van het diensthoofd van de sociale dienst en de twee maatschappelijk werkers. Dit verliep in een constructieve sfeer waarbij het OCMW zich kon vinden in de meeste van de gemaakte opmerkingen. Het OCMW had wel zijn bedenkingen bij de correcte toepassing van de wetgeving bij aanvragen komende van studenten. Desondanks de persoonlijke meningen werd nogmaals duidelijk gemaakt dat de wetgeving zoals ze er is correct toegepast moet worden.

6. CONCLUSIES

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de eventueel te weinig ontvangen toelagen en de te veel ontvangen toelagen.

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderingsprocedure	Terugvorderingsperiode
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	Jaar 2021	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 dagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Annemarieke DE KNIJF